

Aizsēdēties neļaus ar likumu

Valsts pārvaldē nepieciešamas pārmaiņas, jo pašreizējā sistēma neļauj no tās ātri izmest negodprātīgos; izmaiņas varētu nest jaunais likums

Tāds secinājums skanēja Parlamentārās izmeklēšanas komisijā par korupcijas, lobēšanas, organizētās noziedzības un kontrabandas ietekmi uz nodokļu iekasēšanu, ekonomisko un finanšu noziegumu izmeklēšanu. Minēto jautājumu varot risināt Saeimā «pazudušais» valsts pārvaldi re-

gulējošais likumprojekts. Saeimas deputāts Jānis Dombrova aicināja pievērst uzmanību, ka bieži vien pašvaldībās ir cilvēki, kuri strādā nevis tikai piecus vai 10 gadus, bet pat 30, un tādējādi bieži vien attīstības vietā ir rutīna vai vēl trakāk – stagnācija. Savukārt Saeimas deputāts Ringolds Balodis bija neizpratnē par situāciju, kad iestādes darbinieks vai vadītājs tiek atbrīvots no darba, bet pēc ilgas tiesvedības atjaunots amatā. Arī sabiedrībā par ierēdņiem bieži vien skan ne tas labākas viedoklis – par nodokļu maksātāju naudu algots cilvēks problēmas rada tiem, kuri viņam no saviem nodokļiem nodrošina darba algu. Ir uzskats, ka ierēdņu misija ir kalpot sabiedrībai – strādāt tās labā, ne-

vis pret to. Publisko tiesību institūta direktors Arvīds Dravnieks atgādināja, ka ierēdņi ir tas mehānisms, kurš nodrošina politiķu pieņemto lēmumu izpildi. Viņš nenoliedz, ka «aizmirstot» par sabiedrības mērķiem, efekta vietā varot rasties defekts. «Politiķis domā – ko man izdarīt, lai ievēlētu atkārtoti, un pašlaik ierēdnis cenšas būt paklausīgs,» skaidroja A. Dravnieks. Vairāki uzņēmēji gan šādu ierēdņu plastilīna politiku nejūt, tieši otrādi – redzot, ka politiķu labās idejas realizācija nereti tiek pārvērsta par apgrūtinājumu daudziem citiem, jo tiekot ignorēta reālā dzīve. Bez tam ir arī uzskats, ka, valstī sarūkot iedzīvotāju skaitam, jāsarūk arī valsts pārvaldē nodarbināto skaitam.

Rotācijas lieta

R. Balodis tincināja A. Dravnieku par to, kā vērtēt augstāko ierēdņu rotāciju – tas ir labi vai tas ir slikti. Pēc A. Dravnieka sacītā, rotācija nav sods, bet gan savdabīgs instruments, kā nodrošināt, lai konkrētā amatpersona pārāk neiesēžas vienā vietā un pārāk neapaug ar dažāda veida emocionāla rakstura slogiem attiecībā uz padotajiem (vienam mazi bērni, cits pirmspensijas vecumā utt.). «Pieci gadi ir pietiekams termiņš,» skaidro A. Dravnieks. Sēdē arī skanēja piemēri, kur cilvēks, kas strādājis Latgalē, rotācijā ticis pārcelts darbā uz iestādi ostas pilsētā Kurzemē. Tā rezultātā cilvēks nav bijis spējīgs risināt transporta problēmas un pametis darbu. A. Dravnieks pat minēja vēstu-

risku rotāciju, kura uzskatāma par savdabīgu soda akciju: augsta ranga ierēdnis ar algu 3000 Ls mēnesī tika pārcelts uz posteni ar algu 300 Ls.

Atbildības nasta

Bez skaidras atbildes palika jautājums par ierēdņu atbildību. Tas, ka bieži vien bez augstākstāvošas priekšniecības sankcijas nekas nenotiek, vairs pat nepārsteidz. Šādā situācijā neatkarīgi no rezultāta vienmēr būs, aiz kā muguras un normatīva paragrāfa patverties. A. Dravnieks atzina, ka sistēmā, kurā tika pazeminātas prasības, var nonākt cilvēki, kuriem tur nemaz nevajadzētu nonākt. Viņaprāt, lai valsts pārvaldes mašīnērija kopumā darbotos atbilstoši uzstādītajiem mērķiem, būtu jāveido jauns civil-

dienests, taču automātiski nepārņemot visus, kas tajā ir pašlaik, jo pretējā gadījumā nekas labs nevarot sanākt. Savukārt pašvaldībās, kurās trūkst atbilstošas kvalifikācijas ierēdņu, tādus varētu izīrēt.

Uzņēmēji nereti ir pauduši pārliecību, ka šķirošana ierēdņu korpusam ir vajadzīga, jo gaudi jāatsijā no pelavām: tiem, kuri strādā un kuriem ir atbilstoši rezultāti, jāpaaugstina alga, bet citi – kuriem nav padarītu darbu, kā arī «atsēdētāji», visādi «pieskatītāji» atlaižami. Savukārt par pārmaiņu vēju iespējamību ierēdņiem vairāki DB aptaujātie uzņēmēji šaubās, jo tādi «vēji» esot solīti jau iepriekš, tomēr šo valsts pārvaldītāju slāni neesot izpūtuši.